

Tekstdel - Uddannelsesordning for social- og sundhedsassistentuddannelsen

Denne tekstdel af uddannelsesordningen indeholder generelle oplysninger om uddannelsen i henhold til uddannelsesbekendtgørelsens regler. Udover tekstdelen indeholder uddannelsesordningen yderligere to oversigter samt en mulighed for at få oplysninger i Excel.

Disse oversigter findes under ”udskriv uddannelsesordning – efter 2015”, og det er her muligt at få en oversigt over:

- Fag angivet på speciale og elevtypesamling - **Lille oversigt**
- Fagens mål, resultatform mv., angivet på speciale og elevtypesamling - **Udvidet oversigt**
- Oplysninger i **Excel**.

Bemærk tekstdelens oplysninger er udelukkende angivet i wordformat og videreføres ikke til skolernes it-systemer. Oplysninger i den ”lille oversigt” og ”udvidet oversigt” er overført til skolernes it-systemer, og er således de oplysninger, der fremgår af elevens uddannelsesplan. Der bør dog ikke være uoverensstemmelser mellem tekstdelen og de øvrige oversigter.

Indhold

1.	Ikrafttrædelsesdato.....	2
2.	Ændringer	2
3.	Uddannelsens formål og struktur	2
4.	Uddannelsesforløb og fagoversigt.....	4
5.	Tilrettelæggelse af skoleundervisning og praktikuddannelse	5
6.	Bedømmelse og beviser mv.	8
7.	Oversigt over fag på hovedforløb (skema 1).....	9
8.	Uddannelsesspecifikke fag med valgfrit højere præstationsniveau (skema 2).....	11
9.	Eux – den gymnasiale del (skema 3)	12
10.	Begrebet elevtyper.....	13
11.	Praktikmål og fag	15

1. Ikrafttrædelsesdato

Uddannelsesordningen træder i kraft den 1. august 2019.

Udstedt af det faglige udvalg for den pædagogiske assistentuddannelse og social- og sundhedsuddannelsen i henhold til bekendtgørelse nr. 407 af 10. april 2019 om uddannelsen til social- og sundhedsassistent. Skolen kan fastsætte overgangsordninger for elever, der er under uddannelse i hovedforløbet ved uddannelsesordningens udstedelse.

2. Ændringer

Der er pr. 1. august 2019 sket følgende ændringer:

- Nedlæggelse af talentspor – nye retningslinjer for talentudvikling.
- Generhvervelse af førstehjælp indgår ikke som en målpind i faget Somatisk sygdom og sygepleje, men som et selvstændigt certifikatfag Generhvervelse af førstehjælp på erhvervsuddannelserne, som eleven skal gennemføre på hovedforløbet.
- Varigheden af faget Somatisk sygdom og sygepleje er nu 7,3 uge.
- Nyt certifikatfag Generhvervelse af førstehjælp på erhvervsuddannelserne med en varighed på 0,2 uge.
- Indførelse af euv-pakker – mulighed for suppleringsforløb i Dansk og Naturfag for særlige målgrupper.

3. Uddannelsens formål og struktur

Uddannelsens formål

Uddannelsen til social- og sundhedsassistent har som overordnet formål, at eleverne gennem skoleundervisning og praktikuddannelse opnår viden og færdigheder inden for det overordnede kompetenceområde:

- Professionel helhedsorienteret sygepleje og rehabilitering i samarbejde med borgere og patienter med grundlæggende behov i et tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde i det nære og det sammenhængende sundhedsvæsen.

Uddannelsen kan udbydes med eux, som har som overordnet formål, at eleverne opnår erhvervsrettede kompetencer samt generel studiekompetence, der giver adgang til videregående uddannelser.

Uddannelsens struktur

Social- og sundhedsassistentuddannelsen er en erhvervsuddannelse uden trin.

Uddannelsen er en vekseluddannelse. Undervisningen i hovedforløbet opdeles i mindst 4 skoleperioder og mindst 3 praktikperioder.

Skoleundervisningen i hovedforløbet varer 48 skoleuger for eud-elever og 43 uger for euv-elever.

Den lokale skole-praktikplan udarbejdes under hensyntagen til tilrettelæggelse af både skoleundervisningen og praktikuddannelsen. Skolernes udarbejdelse af skole-praktikplaner skal derfor ske i et samarbejde med de lokale praktikvirksomheder.

Fordelingen af skole- og praktikperioder, herunder hensyntagen til ferie, skal fremgå af den lokale undervisningsplan (LUP).

Praktikuddannelsen i social- og sundhedsassistentuddannelsen har en varighed på ca. 98 uger og er opdelt i mindst 3 praktikperioder.

Praktik 1: Sygepleje, sundhedsfremme og rehabilitering i det nære sundhedsvæsen varer 40 uger

Praktik 2: Psykiatrisk sygepleje og rehabilitering i det sammenhængende sundhedsvæsen varer 18 uger

Praktik 3: Somatisk sygepleje og rehabilitering i det sammenhængende sundhedsvæsen varer 40 uger

Rækkefølgen for praktikperiodernes placering ligger fast.

Model for uddannelsens struktur for EUD-forløb

Grundforløb 1 6 måneder	Grundforløb 2 6 måneder	Hovedforløb 2 år og 9 måneder og 3 uger
----------------------------	----------------------------	--

Hovedforløbets opdeling

Skole	Praktik I 40 uger	Skole	Praktik II 18 uger	Skole	Praktik III 40 uger	Skole
-------	----------------------	-------	-----------------------	-------	------------------------	-------

Praktik 1: Sygepleje, sundhedsfremme og forebyggelse i det nære sundhedsvæsen.

Praktikperioden opdeles i to perioder og tilrettelægges så eleven kommer på både plejecenter og i hjemmepleje.

Praktik 2: Psykiatrisk sygepleje og rehabilitering i det sammenhængende sundhedsvæsen.

1/3 af eleverne på et optag har deres praktik i den regionale psykiatri, mens 2/3 af eleverne har deres praktik i enten den kommunale socialpsykiatri eller i en kombination af den kommunale socialpsykiatri og demens-/misbrugsområdet. Som udgangspunkt skal det tilstræbes, at halvdelen af de elever, som er i kommunal psykiatripraktik, skal have deres forløb i socialpsykiatrisk regi, mens den anden halvdel af disse elever skal have en kombination mellem socialpsykiatri og demens-/misbrugsområdet.

Med udgangspunkt i de lokale forhold kan fordelingen af elever i psykiatrien drøftes i LUU.

Praktik 3: Somatisk sygepleje og rehabilitering i det sammenhængende sundhedsvæsen.

Den 40 uger lange praktikperiode afvikles med i alt 28 uger i kommunalt regi og 12 uger i regionalt sygehus regi, hvoraf 2 uger tilrettelægges som tematiseret læringsforløb med fokus på overgange i patientens/borgerens forløb.

Uddannelsen udbudt med eux.

Uddannelsen udbudt med eux er et sammenhængende forløb. Skoleundervisningen i hovedforløbet med eux varer 79,2 skoleuger.

På eux udbydes praktik og skole i halvårige terminer. Det er dog muligt i social- og sundhedsassistentuddannelsen, at to praktikperioder placeres i forlængelse af hinanden, at to skoleperioder placeres i forlængelse af hinanden, og at en praktikperiode afbrydes af en del af en skoleperiode.

4. Uddannelsesforløb og fagoversigt

Uddannelsesforløb

På uddannelsen findes følgende uddannelsesforløb:

- Unge og euv3
- Voksne (euv1 og euv2)
- Eux

Fagoversigt

Bagest i uddannelsesordningen fremgår der tre skemaer. Skemaerne repræsenterer følgende:

- Skema 1** Skolefag og praktikmål, der indgår i uddannelsens hovedforløb. Skema 1 indeholder både informationer om det ordinære- og euv forløb. Hvert fag er koblet til det eller de kompetencemål, det pågældende fag/praktikmål understøtter.
- Skema 2** Uddannelsesspecifikke fag med højere præstationsniveau end det obligatoriske er beskrevet. Fagets højere niveau erstatter det obligatoriske niveau. Hovedforløbet kan fra start planlægges således, at eleven når et højere niveau end beskrevet.
- Skema 3** For eux er der udarbejdet et særskilt skema, som indeholder den gymnasiale del. De øvrige fag kan findes i skema 1, "Oversigt over fag på hovedforløbet".

Nærmere beskrivelse af indholdet af de enkelte skolefag og praktikmål fremgår af den udvidede oversigt, som ligger under "udskriv" i uddannelsesordningen på www.eud.uddannelsesadministration.dk

For så vidt angår grundfag, der indgår i uddannelsen, kan der ses en supplerende beskrivelse af mål og øvrige rammer i den gældende bekendtgørelse om grundfag, erhvervsfag og erhvervsrettet andetsprogsdansk i erhvervsuddannelserne.

Bemærkninger til skema 1

Af nedenstående figur fremgår det, hvordan fagene for euv eleverne optræder i skemaet.

Figur 1: Eksempel på tilknytning af fag på hovedforløbet herunder ordinære og euv.

Skema 1 – Fag på hovedforløb						Trin/speciale	Trin/speciale	Trin/speciale	Trin/speciale	Trin/speciale
Fagnr	Fagnavn	Faget bidrager til følgende kompetencemål	Præstationsstandard	Vejledende tid i uger						
Antal skoleuger i alt på hovedforløbet inkl. grundfag, obligatoriske, valgfri og valgfag – euv varighed angives i ()						25 (22,5)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Antal ugers valgfag i alt – euv varighed angives i ()						1 (1)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Grundfag						2	0	0	0	0
Obligatoriske uddannelsesspecifikke fag – euv varighed angives i ()						20 (17)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
xxx	xxxxx	1,6,5,9	Avanceret/rutineret	7	X					
xxx	xxxxx	2,6,9,12	Avanceret/rutineret	2(1,5)	X					
Valgfri uddannelsesspecifikke fag – euv varighed angives i ()						2 (2,5)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Nedenstående oversigt angiver det samlede katalog af valgfri specialefag. Der henvises til krydserne under det enkelte trin/ speciale for at få et overblik over, hvilke valgfri specialefag der kan vælges på det enkelte trin/ speciale.										

Euv

For euv elever vil en række fag være afkortet, eller der vil være en ændring i varigheden på de valgfri uddannelsesspecifikke fag. Fag, der er afkortet på euv, vil fremgå ved, at varigheden for euv elever er angivet i parentes (). Dette gælder også, hvis det er afkortning af de valgfri uddannelsesspecifikke fag. Såfremt faget helt udgår for euv, vil varigheden være angivet med (0). Er varigheden den samme for almindelige elever og euv, vil der ikke fremgå en ().

5. Tilrettelæggelse af skoleundervisning og praktikuddannelse

Kompetencemål for hovedforløbet fremgår af bekendtgørelse om social- og sundhedsassistentuddannelsen.

Eleven opnår erhvervsfaglig kompetence gennem en kombination af viden, færdigheder, faglige vurderinger og etiske overvejelser, der sætter eleven i stand til at handle professionelt inden for det kompetenceområde, uddannelsen retter sig imod.

Eleven opnår erhvervsfaglig kompetence gennem en aktiv deltagelse i praktisk og teoretisk undervisning i uddannelsesspecifikke fag, grundfag, valgfri uddannelsesspecifikke fag og valgfag samt gennem udførelse af og refleksion over de daglige arbejdsopgaver i praktikuddannelsen.

Eleven skal gennem uddannelsen udvikle erhvervsfaglige kompetencer med henblik på at varetage jobfunktioner inden for sundhedsvæsenet i et arbejdsliv, hvor forandring, omstilling, udvikling og fortsat læring er et vilkår.

Eleven skal kunne anvende læring, eleven opnår i skoleundervisningen, til at løse arbejdsopgaver i praktikken, og omvendt skal eleven gennem formulering og refleksion over praksiserfaringer videreudvikle sine måder at løse arbejdsopgaver på i skoleundervisningen.

Skolen er ansvarlig for udarbejdelse af elevens personlige uddannelsesplan (PUP) og har initiativpligt, såfremt der opstår problemer.

5.1 Skoleundervisningen

Skoleundervisningen tilrettelægges praksisnært med inddragelse af det lokale uddannelsesudvalg.

Uddannelsesspecifikke fag

De uddannelsesspecifikke fag, herunder de valgfri uddannelsesspecifikke fag, er særlige for social- og sundhedsassistentuddannelsen.

De uddannelsesspecifikke fag er obligatoriske. Udvalgte uddannelsesspecifikke fag kan af eleven vælges på et valgfrit højere niveau (ekspert), end det obligatoriske niveau (avanceret). Eleven kan vælge et eller flere fag på højere niveau.

Valgfri uddannelsesspecifikke fag.

De valgfri uddannelsesspecifikke fag tilrettelægges, så eleven har mulighed for at fordybe sig i fagligt afgrænsede felter inden for social- og sundhedsassistentens jobområde. De valgfri uddannelsesspecifikke fag afspejler faglige områder, der har særlig bevågenhed for det faglige udvalg.

Grundfaget Engelsk

Grundfaget Engelsk har videreuddannelsesperspektiv og er valgfrit. Elever, der ønsker videreuddannelseskompetence, skal vejledes til at vælge Engelsk. Eleven kan nå Engelsk F som valgfag på GF1, Engelsk E som valgfag på GF2 og Engelsk D på hovedforløbet. Skolerne skal udbyde fag, der er af betydning for videreuddannelse.

Ansøgere, der alene har 9. klasses afgangseksamen, og ikke har adgang til GF1 vurderes at have

kompetencer svarende til Engelsk niveau F, hvis de vælger grundfaget Engelsk som valgfag enten på GF2 eller på hovedforløbet.

EUD-elever under 25 år, der fravælger Engelsk, skal tilbydes anden relevant undervisning.

Voksne over 25 år, der ønsker Engelsk, skal følge faget som valgfag.

Talentudvikling

Skolen tilrettelægger tilbud om undervisning, der udvikler elevens faglige og studiemæssige kompetencer med mulighed for inddragelse af fag på ekspertniveau.

Det faglige udvalg anbefaler, at det lokale uddannelsesudvalg drøfter, hvordan der lokalt arbejdes med talentudvikling i forhold til elevernes og de lokale ønsker, herunder hvilken betydning talentudviklingen får for praktikuddannelsen.

Erhvervsrettet påbygning

Elev og virksomheden kan i uddannelsesaftalen supplere uddannelsesforløbet med erhvervsrettet påbygning i et omfang af indtil 4 uger. Erhvervsrettet påbygning består af valgfri uddannelses-specifikke fag.

Førstehjælp

Elever tilegner sig førstehjælpskompetencen i certifikatfaget Førstehjælp på erhvervsuddannelserne i løbet af grundforløbet. Certifikatet er et overgangskrav til hovedforløbet.

Euv1-elever og elever omfattet af euv-pakken, der mangler certifikatet Førstehjælp på erhvervsuddannelserne, og som på grund af godskrivning ikke har adgang til grundforløbet, har mulighed for at opnå førstehjælpskompetencen i certifikatfaget Førstehjælp på erhvervsuddannelserne undervejs i hovedforløbet.

Alle elever generhverver førstehjælpskompetencen på hovedforløbet i certifikatfaget Generhvervelse af Førstehjælp på erhvervsuddannelserne. Fagligt udvalg anbefaler, at generhvervelse af førstehjælp tilrettelægges i den lokale undervisningsplan således, at elever har et gyldigt førstehjælpebevis i 2. og 3. praktik.

5.2 Praktikuddannelsen

Praktikuddannelsen skal give eleverne mulighed for at tilegne sig erhvervsfaglig kompetence i et fagligt funderet praksisfællesskab gennem udførelse af og refleksion over daglige arbejdsopgaver inden for social- og sundhedsområdet.

Det faglige udvalg anbefaler, at der i forbindelse med udarbejdelse af den lokale undervisningsplan drøftes lokale retningslinjer for, hvordan kobling mellem teori og praktik sikres.

Praktikmålene er slutmål og skal ved uddannelsens afslutning være godkendt på avanceret niveau. Praktikmålene hentes i "den udvidede oversigt" på www.eud.uddannelsesadministration.dk og fremgår af praktikerklæringen.

Med henblik på udarbejdelse af den lokale undervisningsplan anbefaler det faglige udvalg, at det lokale uddannelsesudvalg i samarbejde med de lokale praktikansvarlige myndigheder løbende medvirker til at afdække og sikre, at eleverne kan tilegne sig praktikmålene i de forskellige praktikker og nå slutmålene for uddannelsen.

Det faglige udvalg anbefaler, at der i forbindelse med udarbejdelse af den lokale undervisningsplan drøftes lokale retningslinjer for, hvordan kobling mellem teori og praksis sikres. Det faglige udvalg har udviklet praktikerklæringer, som skal udfyldes af praktikstedet efter hver praktikperiode. Praktikerklæringerne kan evt. suppleres med et hjælpeskema, som er et redskab til at

synliggøre elevens progression i praktikuddannelsen. Praktikerklæringer og et vejledende hjælpeskema kan hentes på <https://www.passinfo.dk/PASS-for-professionelle/For-praktiksteder-SOSU-PAU/Vejledninger-fra-PASS/Praktikerklæringer>

5.3. Erhvervsuddannelse for voksne (euv)

Euv1 og euv2 er for voksne over 25 år, som har relevant erhvervs erfaring og/eller tidligere gennemført uddannelse. Denne gruppe af voksne skal gennemføre uddannelsens skoleundervisning på 10% kortere tid.

Det fremgår af skema 1, hvilke fag der skal afkortes for at kunne gennemføre uddannelsens skoleundervisning på 10% kortere tid.

Der er fastsat standardgodskrivning for elever, der har relevant erhvervs erfaring og/eller tidligere gennemført uddannelse. Standardgodskrivningen fremgår af uddannelsesbekendtgørelsen bilag 1. Standardgodskrivning kan for den enkelte elev suppleres med godskrivning på baggrund af en individuel kompetencevurdering.

Euv3 er for voksne over 25 år uden relevant erhvervs erfaring eller tidligere gennemført uddannelse. Denne gruppe af voksne er ikke omfattet af reglen om 10% afkorting, men de kan opnå individuel godskrivning.

Varigheden af relevant erhvervs erfaring beregnes i henhold til den gældende overenskomst på området. Heraf fremgår, at fuldtid opnås ved en ugentlig arbejdstid på over 24 timer, og at relevant erhvervs erfaring med en ugentlig arbejdstid mellem 8 – 24 timer tæller med som 50%.

Erhvervs erfaring og tidligere uddannelse, der ikke er beskrevet i bilag 1, inddrages i en individuel realkompetencevurdering og kan give grundlag for godskrivning og afkorting, såfremt eleven ønsker det. Ved evt. godskrivning af erhvervs erfaring og efterfølgende afkorting af praktikuddannelsen skal ansættende myndighed inddrages.

Euv-pakker

Euv-pakker omfatter undervisning i grundfagene Dansk og Naturfag og er et suppleringsstilbud til elever, der har gennemført en social- og sundhedshjælperuddannelse som euv1-forløb eller har gennemført social- og sundhedshjælperuddannelsen med påbegyndelse før 1. januar 2002.

Formålet med euv-pakker er at give eleverne grundfagsundervisning, der forbereder dem til at følge undervisningen i Dansk og Naturfag på social- og sundhedsassistentuddannelsens hovedforløb.

Euv-pakken består af undervisning i Dansk og Naturfag, og den maksimale varighed af suppleringsforløbet er 6 uger; 3 uger til Dansk niveau D og 3 uger til Naturfag niveau E. Varigheden af den enkelte elevs suppleringsforløb kan yderligere afkortes på baggrund af en individuel realkompetencevurdering.

Euv-pakken afsluttes med afgivelse af standpunktskarakter i Dansk og Naturfag.

5.4. Eux

Eux-elever skal ud over social- og sundhedsassistentuddannelsens uddannelsesspecifikke fag også have en række gymnasiale fag. Derfor er der mere skoleundervisning på eux, end der er på en ordinær erhvervsuddannelse.

Eux-elever skal i praktik på lige fod med de øvrige elever på uddannelsen. Det vil sige, at eux-elever skal nå de samme praktikmål, og at praktikken har den samme varighed som på et almindeligt hovedforløb. Elevernes praktikperioder skal i videst muligt omfang koordineres med praktikforløbene

på det ordinære forløb.

Elever over 25 år, der tager eux, skal ikke have 10% afkorting af uddannelsesspecifikke fag.

Undervisningen i eux-fag og uddannelsesspecifikke fag skal tilrettelægges, så der er mulighed for samspil og synergi mellem de enkelte aktiviteter.

6. Bedømmelse og beviser mv.

Bestemmelserne vedrørende prøver og afsluttende prøver fremgår af bekendtgørelse om social- og sundhedsassistentuddannelsen.

I forbindelse med udarbejdelse af den lokale undervisningsplan og bedømmelsesplan foreslår PASS følgende ramme for bedømmelseskriterier:

- Elevens evne til at inddrage relevante praksiserfaringer
- Elevens evne til at inddrage relevante teoretiske forklaringer og viden
- Elevens evne til at argumentere fagligt.
- Elevens evne til at reflektere over faglig praksis.

Uddannelsen afsluttes i henhold til bekendtgørelse om social- og sundhedsassistentuddannelsen § 6 stk. 2 med en mundtlig prøve, der tager udgangspunkt i en projektopgave.

Inden aflæggelse af den afsluttende prøve skal eleven have gennemført certifikatet Generhvervelse af førstehjælp på erhvervsuddannelserne.

Elever på social- og sundhedsassistentuddannelsen skal i alt til 3 prøver inden den afsluttende prøve (4 prøver hvis eleven har valgt Engelsk).

Farmakologi og medicin håndtering udtrækkes altid til prøve, og prøven skal bestås. Eleven skal aflevere en skriftlig opgave, som er eksaminationsgrundlag til prøven. Den skriftlige opgave indgår ikke i bedømmelsen til prøven. Der er i samarbejde mellem PASS og Danske SOSU-skoler udarbejdet fælles retningslinjer for afholdelse af prøven i faget Farmakologi og medicin håndtering.

Grundfagene Dansk og Naturfag afsluttes med prøve og skal bestås. Det valgfri grundfag Engelsk afsluttes med prøve uden beståkrav.

Prøverne følger reglerne i Bekendtgørelse om prøve og eksamen i grundlæggende erhvervsrettede uddannelser.

De øvrige obligatoriske uddannelsesspecifikke fag afsluttes med bestået standpunktsbedømmelse.

De valgfri uddannelsesspecifikke fag afsluttes med bedømmelsen bestået/ikke bestået og skal bestås.

Beviser

PASS har udformet en skabelon for uddannelsesbeviser, som skolerne skal anvende ved udskrivning af uddannelsesbeviser. Skolen udleverer uddannelsesbevis til eleven og opbevarer kopi.

Se www.passinfo.dk for administration af skabelonerne.

7. Oversigt over fag på hovedforløb (skema 1)

Fagrække for hvilke skolefag og praktikmål, der indgår i uddannelsens hovedforløb. Bemærk skemaet indeholder både informationer om det ordinære- og euv forløbet. Hvert fag er koblet til det eller de kompetencemål, det pågældende fag/praktikmål understøtter.

Skema 1 – Fag på hovedforløb

Fagnr	Fagnavn	Faget bidrager til følgende kompetencemål	Præstations - standard	Vejledende tid i uger	Social- og sundheds-assistent
Antal skoleuger i alt på hovedforløb inkl. grundfag, obligatoriske, valgfri og valgfag – euv varighed angives i ()					48 (43)
Antal ugers valgfag i alt – euv varighed angives i ()					3 (2)
Grundfag					8 (6)
10804	Dansk	6, 7, 9, 11, 13	C	2	X
10819	Naturfag	10, 13, 14	C	4	X
10806	Engelsk	5, 7	D	2 (0)	X
Obligatoriske uddannelsesspecifikke fag – euv varighed angives i ()					34 (33)
16384	Mødet med borgeren og patienten	1, 6, 7, 13	Avanceret	5 (4)	X
16385	Det sammenhængende borger- og patientforløb	1, 7, 8, 9	Avanceret/ekspert	3	X
16386	Kvalitet og udvikling	3, 4, 12	Avanceret	3	X
17475	Somatisk sygdom og sygepleje	2, 3, 4, 5, 10, 11, 12, 13, 14	Avanceret/ekspert	7,3	X
16389	Psykisk sygdom og sygepleje	2, 4, 5, 10, 11, 13, 14	Avanceret	6,5	X
16390	Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering	5, 6, 7, 13	Avanceret/ekspert	6	X
16391	Farmakologi og medicin håndtering	1, 10, 11, 13	Avanceret	3	X
17486	Generhvervelse af førstehjælp på erhvervsuddannelserne		-	0,2	X
Valgfri uddannelsesspecifikke fag – euv varighed angives i ()					3 (2)

Det faglige udvalg for den pædagogiske assistentuddannelse og social- og sundhedsuddannelserne

16392	Social- og sundhedsassistenten som teamleder	8, 9	Avanceret	1	X
16393	Netværk og samskabelse med udsatte grupper	5, 6, 7	Avanceret	2	X
16396	Borgerens behov for akut socialpsykiatrisk indsats	2, 3, 4, 6	Avanceret	1	X
16399	Smertelindring ved fysisk og/eller psykisk lidelse	2, 3, 4, 5, 6	Avanceret	2	X
16424	Sosu-ass rolle v/indlæggelse af borger m/demens	4, 8, 9	Avanceret	1	X
16448	Borgeren med fysisk og/eller psykisk handicap	2, 3, 4, 5, 6, 7, 10	Avanceret	2	X
16418	Sygeplejefaglig fordybelse og faglig udvikling	2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 12, 13	Avanceret	2	X
16449	Sosu-ass opgaver i forhold til livets afslutning	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 11, 13, 14	Avanceret	1	X
Praktikmål (0 ugers varighed)					
16450	Praktikmål for social- og sundhedsassistent-uddannelsen	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14			X

Følgende fag eller niveauer beskrevet i fagrækken i skema 1 har alene **videreuddannelsesperspektiv**, og er ikke centrale for opfyldelse af uddannelsens mål:

- Engelsk

Faget kan derfor udskiftes af den enkelte elev med et andet fra uddannelsens fagrække.

Ansøgere, der alene har 9. klasses afgangseksamen og ikke har adgang til GF1 vurderes at have kompetencer svarende til Engelsk niveau F, hvis de vælger grundfaget Engelsk på enten på GF2 eller på hovedforløbet.

8. Uddannelsesspecifikke fag med valgfrit højere præstationsniveau (skema 2)

Elever, der ønsker og har forudsætninger for at gennemføre uddannelsesspecifikke fag på højere niveauer, har mulighed for dette jf. § 4, stk. 3 og § 37, stk. 3, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser. Den vejledende varighed for faget på højere niveau skal svare til varigheden af faget på obligatorisk niveau. Faget har desuden samme fagbetegnelse og fagnummer, fordi det højere niveau blot bygger oven på det obligatoriske niveau. Der kan ikke lægges ekstra tid til skoleundervisning på grundlag af et tilvalgt højere præstationsniveau.

Skema 2 – Uddannelsesspecifikke fag med valgfrit højere præstationsniveau

Fagnr.	Fagnavn	Præstationsstandard for tilvalgt højere	Vejledende tid	Obligatorisk præstationsstandard
16385	Det sammenhængende borger- og patientforløb	Ekspert	3	Avanceret
17475	Somatisk sygdom og sygepleje	Ekspert	7,3	Avanceret
16390	Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering	Ekspert	6	Avanceret

9. Eux – den gymnasiale del (skema 3)

I skemaet for denne elevtype indgår den gymnasiale fagrække for elever, der kombinerer en erhvervsuddannelse med en gymnasial eksamen, **eux**. Af skemaet fremgår kun den gymnasiale del af eux. Dette skema skal derfor ses i sammenhæng med skema 1 for at få elevens samlede fagrække. Dog skal det bemærkes, at **valgfag og grundfag, som indgår på lavere eller samme niveau i fagrækken på gymnasialt niveau**, og fag med grundfagslignende indhold, som fremgår på de øvrige skemaer, **ikke skal indgå** hos en **eux** elev.

Konkret betyder det, at følgende fag fra erhvervsuddannelsen udgår:

- Dansk C
- Naturfag C
- Engelsk D

Skolen placerer selv fagene på skoleperioder i samarbejde med det lokale uddannelsesudvalg.

Skema 3 - Eux

Fagnr	Fagnavn	Niveau	Vejledende tid Antal uger
Antal skoleuger i alt (gym og eud)			79,2 uger
Eux gymnasiale fag:			42,2 uger
6688	Dansk	A	6,8 uger
6689	Engelsk	B	5,2 uger
6695	Matematik	B	6,2 uger
6698	Samfundsfag	B	4,6 uger
5708	Kommunikation og it	C	1,8 uger
6872	Biologi	C	2,4 uger
7897	Psykologi	C	2,0 uger
6729	Kemi	B	3,2 uger
6744	Erhvervsområdeprojekt	-	2,0 uger
Valgfag (kun de obligatoriske)			8,0 uger
10088	Idræt	C	3,0 uger
6695	Matematik	A	5,0 uger

10. Begrebet elevtyper

Fagrækken for den enkelte elev afhænger af elevens baggrund. Der er oprettet nogle såkaldte ”elevtyper”, som fortæller noget om elevens baggrund. Ved hjælp af disse elevtyper, bliver det muligt at få angivet den enkelte elevs fagrække. I oversigt 1 er angivet de elevtyper, der er oprettet i systemet. I første kolonne er angivet forkortelsen af elevtypen og i anden kolonne er der givet en uddybning af, hvad den enkelte elevtype betyder.

De forskellige elevtyper kan kombineres, eksempelvis en elev under 25 år direkte fra 9. kl. (EU9) som gerne vil tage uddannelsen med eux (EUX). En række af de forskellige elevtypekombinationer kan efterfølgende grupperes, i og med en del af dem skal have samme fag på uddannelsen.

I oversigt 2 er angivet hvordan disse elevtyper kan kombineres og efterfølgende grupperes. Grupperingen afhænger som sagt af, om de skal have samme fagrække.

Oversigt 1: Elevtyper

Oversigten viser de enkelte elevtyper, samt en uddybning af disse.

Elevtype	Uddybning
EU9	Elever starter direkte fra 9. og 10. klasse. Grundforløbet varer et år.
EU9+	Elever under 25 år, der ikke kommer fra 9. eller 10. klasse, starter direkte på 2. del af grundforløbet, der har en varighed på 20 uger.
EU9X	EU9 elever, der kombinerer en erhvervsuddannelse med en gymnasial eksamen
EU9X+	EU9+ elever der kombinerer en erhvervsuddannelse med en gymnasial eksamen. De starter direkte på grundforløbets 2. del.
EUV1	Voksen-elever der skal have et standardiseret uddannelsesforløb for voksne. Uddannelsesforløbet vil udelukkende bestå af et reduceret hovedforløb, og er således uden grundforløb og uden praktikuddannelse .
EUV2	Voksen-elever der skal have et standardiseret uddannelsesforløb for voksne. Uddannelsesforløbet vil bestå af grundforløbets 2. del med en varighed op til 20. uger, samt et reduceret hovedforløb inklusiv praktikuddannelse .
EUV3	Voksen-elever, der skal have et uddannelsesforløb, der i omfang og varighed svarer til en erhvervsuddannelse for unge, dog kun med grundforløbets 2. del. Praktikuddannelsens længde vil svare til praktikperioden for de unge.
EUX	EUX
MEST	Ny mesterlære: 1. år af uddannelsen foregår som praktisk arbejde hos mester. Eleven skal ikke igennem det almindelige grundforløb på skole. Oplæringen hos mester eller i virksomheden erstatter grundforløbet.
PREUD	Produktionsskolebaseret EUD, grundforløbet erstattes helt eller delvist af grundlæggende praktisk oplæring på en produktionsskole – efter modellen om ny mesterlære. Den praktiske oplæring afsluttes med en praktisk opgave, som indgår i den samlede vurdering af elevens kompetencer. Hovedforløbet gennemføres på normal vis.
Elevtype	Uddybning

GYM	For elever med en afsluttet gymnasial uddannelse indføres standardmeritter på alle de merkantile uddannelser, så studenterne får merit for dele af grundforløbet og den studiekompetencegivende del af eux-forløbet samt for en del af praktikuddannelsen og skoleundervisningen i hovedforløbet.
-----	---

Oversigt 2: Gruppering af elevtype

Oversigt 2 viser de forskellige kombinationsmuligheder af elevtyper samt grupperingen af disse. Dvs.hvilke kombinationer har samme fagrække. Den sidste kolonne angiver hvilket skema i uddannelsesordningen grupperingen henhører til.

Oversigt 2: Gruppering af elevtype

Nr	Kort betegnelse	Betegnelse	Elevtype	Betegnelse
1	Ungdom og EUV3	Ungdom og EUV3	EUV3	Voksenelever fuldt forløb, ikke 1. del
1	Ungdom og EUV3	Ungdom og EUV3	EUV3M	EUV3 og mesterlære
1	Ungdom og EUV3	Ungdom og EUV3	EU9	EUD lige efter 9. (10) klasse
1	Ungdom og EUV3	Ungdom og EUV3	EU9+	EUD ikke lige efter 9. (10) klasse
1	Ungdom og EUV3	Ungdom og EUV3	EU9+M	EU9 + og mesterlære
1	Ungdom og EUV3	Ungdom og EUV3	EU9M	EU9 og mesterlære
1	Ungdom og EUV3	Ungdom og EUV3	EU9+P	EU9 + og produktionsskolebaseret EUD
1	Ungdom og EUV3	Ungdom og EUV3	EU9P	EU9 og produktionsskolebaseret EUD
2	EUV 2	EUV 2	EUV2	Voksenelever standardiseret forløb, ikke 1. del
2	EUV 2	EUV 2	EUV2M	EUV2 og mesterlære
3	EUV1	EUV1	EUV1	Voksenelever uden grundforløb og praktik
4	EUX og EUV3	Ungdom, EUX og EUV3	EUV3X	EUV3 og EUX
4	EUX og EUV3	Ungdom, EUX og EUV3	EU9+X	EU9+ og EUX ikke lige efter 9. (10) klasse
4	EUX og EUV3	Ungdom, EUX og EUV3	EU9X	EU9 og EUX lige efter 9. (10) klasse
5	EUX og EUV2	EUX og EUV2	EUV2X	EUV2 og EUX
6	EUX og EUV1	EUX og EUV1	EUV1X	EUV1 og EUX
12	EU9+ og GYM	EU9+ og GYM	EU9+G	EU9+ og GYM
12	EU9+ og GYM	EU9+ og GYM	EU9+G+M	Gym + mesterlære
13	EUV2 og GYM	EUV2 og GYM	EUV2G	EUV2 og GYM
13	EUV2 og GYM	EUV2 og GYM	EUV2G+M	EUV2 og GYM og mester
14	EUV1 og GYM	EUV1 og GYM	EUV1G	EUV1 og GYM

11. Praktikmål og fag

Denne del af uddannelsesordningen indeholder en udvidet oversigt over praktikmål, fagenes mål, resultatform m.v. og skal læses sammen med uddannelsesordningens tekstdel.

Praktikmål

Fagnr.	Praktikmål	Aktiviteten bidrager til følgende kompetencemål
16450		
	1. Eleven kan gennemføre og reflektere over kliniske sygeplejehandlinger, herunder selvstændigt anvende sygeplejeprocessen til at indsamle data, identificere, analysere, planlægge, udføre og evaluere sygepleje til borgere/patienter med grundlæggende behov.	1, 2, 4, 6, 11, 13
	2. Eleven kan planlægge og iværksætte sundhedsfaglige handlinger på baggrund af faglige og kliniske vurderinger, herunder sundhedsstyrelsens screeningsværktøjer til tidlig opsporing samt lokale procedurer og retningslinjer.	1, 4, 11
	3. Eleven kan selvstændigt identificere og reagere på ændring i borgerens/patientens sundhedstilstand. Ved uforudsete og komplekse problemstillinger kan eleven udføre sygeplejehandlinger indenfor eget kompetenceområde samt delegerede sygeplejehandlinger, herunder udføre palliativ pleje.	1, 2, 3, 4
	4. Eleven kan ud fra en helhedsorienteret tilgang, der understøtter borgerens/patientens mestring af eget liv, selvstændigt og i samarbejde med borgeren/patienten og pårørende arbejde med rehabilitering og recovery.	2, 5, 6
	5. Eleven kan selvstændigt og tværprofessionelt arbejde sundhedsfremmende og ud fra et helhedssyn forebygge udvikling af livsstilssygdomme ved at vejlede og motivere borgeren/patienten til mestring af eget liv.	2, 6, 7
	6. Eleven kan ud fra en rehabiliterende tilgang selvstændigt planlægge, udføre og evaluere omsorg, praktisk hjælp og personlig pleje til borgere med fysiske, psykiske og sociale behov.	2, 5, 11, 12
	7. Eleven kan selvstændigt tilrettelægge og gennemføre fysiske, sociale, kulturelle og kreative aktiviteter, og informere og vejlede om aktivitetstilbud, herunder inddrage netværk og frivillige ud fra borgerens interesser og behov og understøtte borgere/patienter i at træffe egne valg.	2, 6, 7
	8. Eleven kan selvstændigt forebygge smittespredning ud fra nationale og lokale retningslinjer og standarder for hygiejne, herunder særlige regimer og teknikker samt vejlede borgere, patienter, pårørende, kollegaer og frivillige herom.	5, 10, 11, 13
	9. Eleven kan selvstændigt efter praktikstedets retningslinjer og efter delegation varetage	1, 2, 4, 10

	medicin håndtering, observere virkning/bivirkninger samt dokumentere og samarbejde med borger/patient i den medicinske behandling.	
	10. Eleven kan etablere relationer, der skaber samarbejde med borgere/patienter, pårørende og frivillige, herunder kommunikere målrettet og anvende relevante kommunikationsformer.	5, 6, 7
	11. Eleven kan selvstændigt gennemføre pædagogiske aktiviteter og varetage vejledning af kollegaer.	5, 6, 7, 8, 9
	12. Eleven kan kommunikere på en måde der, under hensyntagen til egen og andres sikkerhed, understøtter borgere og patienters integritet og selvbestemmelse i forbindelse med konflikthåndtering og voldsforebyggelse.	4, 6, 7, 9, 14
	13. Eleven kan selvstændigt kommunikere og dokumentere faglige handlinger i relevante dokumentationssystemer med henblik på at understøtte patientsikre overgange og kontinuitet i det samlede borger/patientforløb og øge den borger-/patientoplevede kvalitet.	8, 9, 10, 11
	14. Eleven kan selvstændigt koordinere og tilrettelægge eget og andres arbejde samt understøtte og indgå i teamsamarbejde omkring opgaveløsning med borgerens/patientens mål for øje.	1, 8, 9
	15. Eleven kan koordinere og indgå i samarbejdet om en borgers/patientens behov for tværprofessionel og tværsektoriel indsats, herunder selvstændigt indlede, afslutte og dokumentere en social- og sundhedsfaglig ydelse i relation til modtagelse, indlæggelse, udskrivning og hjemkomst.	7, 8, 9, 10, 11
	16. Eleven kan selvstændigt udføre sygepleje med anvendelse af teknologi og retningslinjer, der tager udgangspunkt i erfaringsbaseret viden og evidens.	2, 8, 11, 12
	17. Eleven kan støtte op om udviklingen af god praksis for kvalitetssikring og patientsikkerhed i det tværprofessionelle samarbejde.	1, 8, 9, 10, 11
	18. Eleven kan forholde sig kritisk til og understøtte udvikling af et godt fysisk og psykisk arbejdsmiljø, herunder udføre forflytninger samt vurdere pladsforhold under overholdelse af arbejdsmiljøreglerne og anvendelse af velfærdsteknologi.	12, 13, 14
	19. Eleven kan reflektere over og træffe kvalificerede valg i forhold til etiske og faglige dilemmaer, der følger arbejdet som professionel sundhedsperson, fx forhold som tavshedspligt, magtanvendelse, patientrettigheder, omsorgspligt og hensyn til borgerens/patientens livskvalitet.	1, 2, 3, 4, 5,
	20. Eleven kan planlægge og redegøre for eget arbejde og kompetenceområde som autoriseret sundhedsperson i overensstemmelse med relevant lovgivning og andres kompetenceområder.	1, 10, 12

Obligatoriske uddannelsesspecifikke fag

16384 Mødet med borgeren og patienten

Bedømmelse: Standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen

Præstationsstandard: Avanceret niveau

Varighed: 5 uger

1. Eleven kan anvende viden om rådgivning, vejledning og instruktion til selvstændigt at etablere relationer og skabe samarbejde med borgeren/patienten om forløbet.
2. Eleven kan anvende viden om forskellige former for målrettet kommunikation til at etablere en professionel relation i mødet med borgeren/patienten og de pårørende.
3. Eleven kan anvende viden om forskellige kulturer og sundhedsopfattelser til at møde borgeren/patienten og de pårørende med respekt for værdighed og integritet.
4. Eleven kan anvende viden om forskellige livsformer, livsfasen og livshistorier til at varetage en helhedsorienteret indsats i mødet med borgeren/patienten.
5. Eleven kan anvende viden om sundhedspædagogisk teori og metode til at tilrettelægge aktiviteter, der understøtter borgerens/patientens ressourcer samt fremmer rehabiliteringsprocesser og borgerens sundhed.
6. Eleven kan anvende viden om kommunikation og betydning af ligeværdige relationer til at reflektere over etiske dilemmaer og handle empatisk i mødet med borgeren/patienten og de pårørende.
7. Eleven kan anvende viden om mestringsstrategier og motivationsfaktorer til at understøtte borgerens/ patientens mestring af egen sygdom og rehabiliteringsproces.
8. Eleven kan anvende viden om sundhedspædagogisk teori og metode til i et tværfagligt samarbejde at planlægge og gennemføre information, instruktion og vejledning af borgere/patienter og pårørende.
9. Eleven kan anvende viden om fysiske og psykiske funktionsnedsættelser til selvstændigt at tage medansvar for konflikthåndtering samt forebyggelse af konflikter og magtanvendelse i mødet med borgeren/patienten.

16385 Det sammenhængende borger- og patientforløb

Bedømmelse: Standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen

Præstationsstandard: Avanceret niveau

Varighed: 3 uger

1. Eleven kan anvende viden om Serviceloven, Sundhedsloven og Psykiatriloven til i det tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde at arbejde under hensyn til patientsikkerhed.
2. Eleven kan anvende viden om Autorisationsloven og Vejledning om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp til at kunne reflektere over og varetage social- og sundhedsassistentens opgaver, herunder delegerede opgaver, i det tværprofessionelle samarbejde omkring det sammenhængende borger-/patientforløb.
3. Eleven kan anvende viden om mundtlig og skriftlig kommunikation til selvstændigt at varetage dokumentation samt kunne udveksle data i det tværprofessionelle og tværsektorielle samarbejde.
4. Eleven kan anvende viden om kommunikation og vejledningsmetoder til selvstændigt at kunne informere, vejlede og instruere kolleger.
5. Eleven kan anvende viden om Arbejdsmiljøloven og arbejdspladsens organisering til at tage initiativ til at udvikle den fysiske og psykiske trivsel, herunder varetagelse og koordinering af arbejdsopgaver.
6. Eleven kan anvende viden om betydningen af kulturforståelser, værdier og samarbejdsformer til at etablere og varetage tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejder.
7. Eleven kan anvende viden om social- og sundhedsassistentens kompetenceområde og arbejdspladsens organisering til at koordinere egne og andres arbejdsopgaver i det sammenhængende borger-/patientforløb, herunder teamledelse og koordinatorfunktion.
8. Eleven kan anvende viden om almen praksis' tilbuds-, ansvars- og funktionsområde til at samarbejde om koordinering af det sammenhængende borger-/patientforløb.

16385 Det sammenhængende borger- og patientforløb

Bedømmelse: Standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen

Præstationsstandard: Ekspert niveau

Varighed: 3 uger

1. Eleven kan finde og anvende viden om Serviceloven, Sundhedsloven og Psykiatriloven til i det tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde at arbejde under hensyn til patientsikkerhed.
2. Eleven kan anvende viden om Autorisationsloven og Vejledning om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp til at kunne identificere og varetage social- og sundhedsassistentens opgaver, herunder delegerede opgaver, i det tværprofessionelle samarbejde omkring det sammenhængende borger-/patientforløb.
3. Eleven kan anvende viden om mundtlig og skriftlig kommunikation til selvstændigt at sammenholde og varetage dokumentation samt kunne finde og udveksle data i det tværprofessionelle og tværsektorielle samarbejde.
4. Eleven kan finde og anvende viden om kommunikation og vejledningsmetoder til selvstændigt at kunne informere, vejlede og instruere kolleger.
5. Eleven kan anvende viden om Arbejdsmiljøloven og arbejdspladsens organisering til at begrunde og tage initiativ til at udvikle den fysiske og psykiske trivsel, herunder varetagelse og koordinering af arbejdsopgaver.
6. Eleven kan anvende viden om betydningen af kulturforståelser, værdier og samarbejdsformer til at etablere, begrunde og varetage tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejder.
7. Eleven kan anvende viden om social- og sundhedsassistentens kompetenceområde og arbejdspladsens organisering til at begrunde og koordinere egne og andres arbejdsopgaver i det sammenhængende borger-/patientforløb, herunder teamledelse og koordinatorfunktion.
8. Eleven kan finde og anvende viden om almen praksis' tilbuds-, ansvars- og funktionsområde til at samarbejde om koordinering af det sammenhængende borger-/patientforløb.

16386 Kvalitet og udvikling

Bedømmelse: Standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen

Præstationsstandard: Avanceret niveau

Varighed: 3 uger

1. Eleven kan anvende viden om overordnede sammenhænge mellem social- og sundhedspolitik, nationale kvalitetsmål, lokale målsætninger og serviceniveauer i kommuner og regioner, til at prioritere egne arbejdsopgaver ud fra de visiterede ydelser.
2. Eleven kan anvende viden om nationale mål for kvalitetssikring til at reflektere over social- og sundhedsassistentens pligter og rettigheder som autoriseret sundhedsperson.
3. Eleven kan anvende viden om nationale kliniske retningslinjer og lokale instrukser til med udgangspunkt i borgerens/patientens og pårørendes behov og mål for sygeplejen at medvirke til at sikre kvalitet i de sundhedsfaglige ydelser.
4. Eleven kan anvende viden om regler for tavshedspligt, varetagelse af personfølsomme data, omsorgspligt, og dokumentation til at reflektere over social- og sundhedsassistentens pligter og rettigheder som autoriseret sundhedsperson.
5. Eleven kan anvende viden om forskellige værktøjer og metoder til kvalitetssikring og selvstændigt medvirke til at udvikle og sikre patientsikkerhed i det tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde.
6. Eleven kan anvende viden om evalueringsmetoder til at inddrage borgeren/patienten og pårørende i gennemførelse og implementering af initiativer og dermed medvirke til øget oplevet og sundhedsfaglig kvalitet.
7. Eleven kan med afsæt i viden baseret på erfaring og evidens anvende digitale redskaber til informationssøgning, databehandling, dokumentation og kommunikation til at sikre kvalitet og kontinuitet i de sundhedsfaglige ydelser.
8. Eleven kan anvende viden om velfærdsteknologi og innovative processer til at medvirke til implementering af nye teknologiske løsninger og arbejdsgange i den sundhedsfaglige praksis, herunder medvirke i anvendelse af telemedicin.
9. Eleven kan anvende viden om fysisk og psykisk arbejdsmiljø til at medvirke til kvalitetsudvikling af arbejdsmiljøet, herunder stresshåndtering, voldsforebyggelse og sikkerhed på arbejdspladsen.

17475 Somatisk sygdom og sygepleje

Bedømmelse: Standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen

Præstationsstandard: Avanceret niveau

Varighed: 7,3 uger

1. Eleven kan anvende viden om sygeplejefaglig teori og metode til at vurdere borgerens/patientens ressourcer, behov og sundhedstilstand samt til at handle på kompleksiteten af de grundlæggende behov, herunder inddrage relevante samarbejdspartnere.
2. Eleven kan anvende viden om kroppens anatomi og fysiologi samt sammenhænge mellem organsystemerne til at forklare og forstå de enkelte organer og organsystemers betydning ved udførelse af sygeplejefaglige handlinger.
3. Eleven kan anvende viden om principperne for sygeplejeprocessen til målrettet at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere klinisk sygepleje med udgangspunkt i borgerens/patientens ressourcer samt fysiske, psykiske og sociale behov.
4. Eleven kan anvende viden om de hyppigst forekommende sygdomme til at forklare årsager, symptomer og behandlingsformer til selvstændigt at varetage sygepleje ud fra identificerede behov.
5. Eleven kan anvende viden om somatisk sygdom til at observere ændringer i borgerens/patientens sundhedstilstand, fx ændringer der skyldes dehydrering, under- og fejlernæring, anæmi, ødemer, respiratoriske problemer, obstipation, diarré, feber, konfusion, fejlmedicinering og immobilitet, og handle hensigtsmæssigt herpå.
6. Eleven kan anvende viden om somatisk sygdomslære, herunder multisygdomme og akutte sygdomme til at kunne indgå i komplekse sygepleje- og behandlingsforløb i det tværprofessionelle samarbejde.
7. Eleven kan anvende viden om palliativ indsats og terminale forløb til at kunne varetage sygepleje og professionel omsorg for borgeren/patienten og pårørende i sorg- og kriseforløb.
8. Eleven kan anvende viden om principper for hygiejne til at arbejde med særlige regimer i forbindelse med infektionssygdomme og institutionsinfektioner samt til at vejlede borgeren/patienten, pårørende og kolleger i at overholde hygiejniske principper for at afbryde smitteveje.
9. Eleven kan anvende viden om sterile rutiner, teknikker og rene procedurer til at afbryde smitteveje og håndtere sygeplejeopgaver i forbindelse med fx sår, sonder og katetre.
10. Eleven kan anvende viden om præ-, per- og postoperativ fase til at forberede patienten til operation og kunne observere og pleje patienten i den postoperative fase.
11. Eleven kan anvende viden om velfærdsteknologi i sygeplejen til at medvirke ved implementering af nye teknologiske løsninger i forhold til borgeren/patienten og pårørende, herunder telemedicinske løsninger.

17475 Somatisk sygdom og sygepleje

Bedømmelse: Standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen

Præstationsstandard: Ekspert niveau

Varighed: 7,3 uger

1. Eleven kan anvende viden om sygeplejefaglig teori og metode til at vurdere borgerens/patientens ressourcer, behov og sundhedstilstand samt til at handle på kompleksiteten af de grundlæggende behov, herunder identificere og inddrage relevante samarbejdspartnere.
2. Eleven kan finde og anvende viden om kroppens anatomi og fysiologi samt sammenhænge mellem organsystemerne til at forklare og forstå de enkelte organer og organsystemers betydning ved udførelse af sygeplejefaglige handlinger.
3. Eleven kan finde og anvende viden om principperne for sygeplejeprocessen til målrettet at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere klinisk sygepleje med udgangspunkt i borgerens/patientens ressourcer samt fysiske, psykiske og sociale behov.
4. Eleven kan anvende viden om de hyppigst forekommende sygdomme til at forklare og vurdere årsager, symptomer og behandlingsformer til selvstændigt at begrunde og varetage sygepleje ud fra identificerede behov.
5. Eleven kan anvende viden om somatisk sygdom til at identificere og observere ændringer i borgerens/patientens sundhedstilstand, fx ændringer der skyldes dehydrering, under- og fejllernæring, anæmi, ødemer, respiratoriske problemer, obstipation, diarré, feber, konfusion, fejlmedicinering og immobilitet, og handle hensigtsmæssigt herpå.
6. Eleven kan anvende viden om somatisk sygdomslære, herunder multisygdomme og akutte sygdomme til at kunne begrunde og indgå i komplekse sygepleje- og behandlingsforløb i det tværprofessionelle samarbejde.
7. Eleven kan anvende viden om palliativ indsats og terminale forløb til at kunne begrunde og varetage sygepleje og professionel omsorg for borgeren/patienten og pårørende i sorg- og kriseforløb.
8. Eleven kan finde og anvende viden om principper for hygiejne til at begrunde og arbejde med særlige regimer i forbindelse med infektionssygdomme og institutionsinfektioner samt til at vejlede borgeren/patienten, pårørende og kolleger i at overholde hygiejniske principper for at afbryde smitteveje.
9. Eleven kan finde og anvende viden om sterile rutiner, teknikker og rene procedurer til at afbryde smitteveje og håndtere sygeplejeopgaver i forbindelse med fx sår, sonder og katetre.
10. Eleven kan anvende viden om præ-, per- og postoperativ fase til at forberede patienten til operation og kunne observere, vurdere og pleje patienten i den postoperative fase.
11. Eleven kan finde og anvende viden om velfærdsteknologi i sygeplejen til at medvirke ved implementering af nye teknologiske løsninger i forhold til borgeren/patienten og pårørende, herunder telemedicinske løsninger.

16389 Psykisk sygdom og sygepleje

Bedømmelse: Standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen

Præstationsstandard: Avanceret niveau

Varighed: 6½ uger

1. Eleven kan anvende viden om de hyppigst forekommende psykiske sygdomme og deres symptomer herunder demenssygdomme, skizofreni, affektive lidelser, angsttilstande, personlighedsforstyrrelser og dobbeltdiagnoser til selvstændigt at varetage sygepleje af borgere/patienter med psykisk sygdom.
2. Eleven kan anvende viden om sygeplejefaglig teori, metode og vurdering, herunder jeg-støttende sygepleje, kognitiv tilgang og miljøterapi til at arbejde som kontaktperson og understøtte borgerens/patientens rehabiliteringsproces og recovery.
3. Eleven kan anvende viden om mellemmenneskelige relationer og interaktioner samt målrettet kommunikation til at etablere, fastholde og afslutte professionelle relationer i samarbejdet med borgeren/patienten med psykisk sygdom, pårørende og andre samarbejdspartnere, herunder i forhold til psykoeducation.
4. Eleven kan anvende viden om mestringsstrategier og den enkeltes psykosociale forudsætninger og udviklingsmuligheder til selvstændigt at indgå i et involverende samarbejde med borgeren/patienten om et forløb.
5. Eleven kan anvende viden om principperne for sygeplejeprocessen til målrettet at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere psykiatrisk sygepleje med udgangspunkt i borgerens/patientens ressourcer og behov.
6. Eleven kan anvende viden om komplekse sygepleje- og behandlingsforløb, herunder dobbeltdiagnoser, multisygdomme og misbrugsproblematikker til at indgå i helhedsorienteret tilrettelæggelse af tværfaglige og tværprofessionelle pleje- og behandlingsforløb.
7. Eleven kan anvende viden om socialpsykologi og omgivelsernes betydning for borgere med psykisk sygdom, herunder demens, til at kunne bevare respekt og værdighed for den enkelte borger/patient samt forebygge udadreagerende adfærd og magtanvendelse.
8. Eleven kan anvende viden om socialpædagogisk praksis, fx reminiscens, sansestimulering, personcentreret omsorg og fysisk aktivitet til at understøtte et meningsfuldt hverdagsliv for borgeren/patienten.

16390 Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering

Bedømmelse: Standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen

Præstationsstandard: Avanceret niveau

Varighed: 6 uger

1. Eleven kan anvende viden om sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering til at varetage social- og sundhedsassistentens opgaver i den tværprofessionelle og tværsektorielle indsats med udgangspunkt i borgerens/patientens ønsker og behov.
2. Eleven kan anvende viden om sundhedspædagogik og livsstilsfaktorer til i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og pårørende at arbejde motiverende i forhold til borgerens/patientens formulering af forventninger og mål for hverdagslivet.
3. Eleven kan anvende viden om rehabilitering i hverdagslivet til at indgå i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og dennes netværk, herunder understøtte sammenhæng i borgerens/patientens hverdagsliv.
4. Eleven kan anvende viden om kliniske vurderinger og screeningsværktøjer til at foretage relevante faglige vurderinger i den tværfaglige forebyggende indsats i forhold til den enkelte borgers/patientens sundhedstilstand.
5. Eleven kan anvende viden om profylaksebegrebets betydning for sundhedstilstand og livskvalitet til at samarbejde med borgeren/patienten om behovet for fysisk aktivitet og hensigtsmæssig ernæring.
6. Eleven kan anvende viden om funktionsevne og funktionsevnescreening til at udvælge, tilrettelægge og gennemføre aktiviteter, der understøtter borgerens/patientens mestring og livskvalitet.
7. Eleven kan anvende viden om trænings- og handleplaner til at indgå i et tværfagligt samarbejde, der understøtter den samlede rehabiliteringsproces af borgeren/patienten.
8. Eleven kan anvende viden om analyse, planlægning, udførelse og evaluering af sociale, fysiske, kulturelle og kreative aktiviteter for enkeltpersoner og grupper til at understøtte et meningsfuldt hverdagsliv for borgeren/patienten ud fra en rehabiliterende tilgang.
9. Eleven kan anvende viden om kommunale tilbud, frivillige organisationer og netværksgrupper til at udvælge og gennemføre meningsfulde aktiviteter i samarbejde med borgeren/patienten.
10. Eleven kan anvende viden om funktionsevne, forflytning, lejrning, mobilisering samt hjælpemidler og velfærdsteknologi til at tilrettelægge pleje- og omsorgsopgaver med fokus på borgerens/patientens mestringsevne.

16390 Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering

Bedømmelse: Standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen

Præstationsstandard: Ekspert niveau

Varighed: 6 uger

1. Eleven kan anvende viden om sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering til at begrunde og varetage social- og sundhedsassistentens opgaver i den tværprofessionelle og tværsektorielle indsats med udgangspunkt i borgerens/patientens ønsker og behov.
2. Eleven kan finde og anvende viden om sundhedspædagogik og livsstilsfaktorerne til i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og pårørende at arbejde motiverende i forhold til borgerens/patientens formulering af forventninger og mål for hverdagslivet.
3. Eleven kan anvende viden om rehabilitering i hverdagslivet til at indgå i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og dennes netværk, herunder identificere og understøtte sammenhæng i borgerens/patientens hverdagsliv.
4. Eleven kan anvende viden om kliniske vurderinger og screeningsværktøjer til at begrunde og foretage relevante faglige vurderinger i den tværfaglige forebyggende indsats i forhold til den enkelte borgers/patientens sundhedstilstand.
5. Eleven kan anvende viden om profylaksebegrebets betydning for sundhedstilstand og livskvalitet til at begrunde og samarbejde med borgeren/patienten om behovet for fysisk aktivitet og hensigtsmæssig ernæring.
6. Eleven kan anvende viden om funktionsevne og funktionsevnescreening til at udvælge, tilrettelægge, gennemføre og vurdere aktiviteter, der understøtter borgerens/patientens mestring og livskvalitet.
7. Eleven kan finde og anvende viden om trænings- og handleplaner til at indgå i et tværfagligt samarbejde, der understøtter den samlede rehabiliteringsproces af borgeren/patienten.
8. Eleven kan anvende viden om analyse, planlægning, udførelse og evaluering af sociale, fysiske, kulturelle og kreative aktiviteter for enkeltpersoner og grupper til at begrunde og understøtte et meningsfuldt hverdagsliv for borgeren/patienten ud fra en rehabiliterende tilgang.
9. Eleven kan finde og anvende viden om kommunale tilbud, frivillige organisationer og netværksgrupper til at udvælge og gennemføre meningsfulde aktiviteter i samarbejde med borgeren/patienten.
10. Eleven kan anvende viden om funktionsevne, forflytning, lejrning, mobilisering samt hjælpemidler og velfærdsteknologi til at begrunde, vurdere og tilrettelægge pleje- og omsorgsopgaver med fokus på borgerens/patientens mestringsevne.

16391 Farmakologi og medicin håndtering

Bedømmelse: Standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen

Præstationsstandard: Avanceret niveau

Varighed: 3 uger

1. Eleven kan anvende viden om lovgivning, instrukser, vejledninger og lokale procedurer til at forklare social- og sundhedsassistentens ansvar og kompetenceområde til selvstændigt at kunne varetage medicin håndtering i gældende praksis, herunder delegering, videredelegering, ledelsens ansvar og akkreditering.
2. Eleven kan anvende viden om kvalitetssikring og utilsigtede hændelser (UTH) til selvstændigt og i det tværfaglige samarbejde at kunne fremme patientsikkerheden og forebygge fejl ved medicin håndtering i praksis, herunder dokumentere, indrapportere samt følge op på embedslægetilsyn.
3. Eleven kan anvende viden om anatomi og fysiologi til at forklare lægemidlers farmakokinetik, herunder absorption, distribution og elimination og farmakodynamik.
4. Eleven kan anvende beregninger af medicin for at fremme patientsikkerheden og forebygge fejl ved medicin håndtering.
5. Eleven kan anvende viden om almen og speciel farmakologi, herunder psykofarmaka til at observere virkninger og bivirkninger samt forklare kontraindikationer, interaktioner og dispenseringsformer inden for de mest almindelige hovedgrupper, herunder hvilken betydning det har for observationen af borgere og patienter.
6. Eleven kan anvende viden om sundhedspædagogiske metoder, redskaber og praksisformer, herunder vejledning, motivation og selvadministration i samarbejdet med borgere, patienter og pårørende i primær og sekundær sektor, herunder samarbejde med almen praksis til at øge kvaliteten og patientsikkerheden ved medicin håndtering.
7. Eleven kan anvende viden om hygiejne og risikofaktorer ved medicin håndtering herunder arbejdsmiljøudvalgets opgave og arbejdsmiljøcertificering til at forebygge arbejdsskader i praksis.

17486 Generhvervelse af førstehjælp på erhvervsuddannelserne

Bedømmelse: Bestået/Ikke bestået

Varighed: 0,2 uger

1. Generhvervelse af førstehjælp på erhvervsuddannelserne, svarende til Dansk Førstehjælpråds uddannelsesplaner.

Valgfri uddannelsesspecifikke fag

Social- og sundhedsassistenten som teamleder - 16392

Bedømmelse: Bestået/Ikke bestået

Præstationsstandard: Avanceret niveau

Varighed: 1 uge

1. Eleven kan anvende viden om egen ledelsesstil og ledelsesværktøjer, herunder kommunikation, motivation og konfliktløsning til at tilrettelægge og understøtte teamsamarbejdet.
2. Eleven kan anvende viden om ledelsesteorier, herunder faglig ledelse, forandringsledelse, situationsbestemt ledelse og selvledelse, til at prioritere, tilrettelægge og fordele daglige arbejdsopgaver og uddelegering af opgaver under hensyntagen til de enkelte medarbejderes kompetencer og faglige udvikling.
3. Eleven kan anvende viden om grundlæggende organisationsteori til at reflektere over ledelsesmæssige prioriteringer og principper i relation til vagtplanlægning, i samarbejde med øvrige ledere.
4. Eleven kan anvende viden om mødelederfunktionen til at planlægge, gennemføre og evaluere møder selvstændigt eller i samarbejde med andre.
5. Eleven kan anvende viden om overenskomstsyste­met, herunder løn- og personaleforhold til at samarbejde med arbejdspladsens tillids- og arbejdsmiljørepræsentanter om at sikre de enkelte medarbejderes arbejdsmiljø.

16393 Netværk og samskabelse med udsatte grupper

Bedømmelse: Bestået/Ikke bestået

Præstationsstandard: Avanceret niveau

Varighed: 2 uger

1. Eleven kan anvende viden om samfundsgrupper, minoriteter og etnicitet samt livs- og levevilkår, livsstilsfaktorer og sundhedsrisici til at reflektere over social- og sundhedsassistentens rolle i mødet med udsatte grupper, herunder respektere den enkelte borgers integritet.
2. Eleven kan anvende viden om ulighed i sundhed til selvstændigt at identificere problemer og sundhedsopgaver i forhold til udsatte grupper og tage initiativ til at samarbejde med interesseorganisationer og frivillige i planlægningen af sundhedsmæssige aktiviteter for udsatte grupper i nærmiljøet.
3. Eleven kan anvende viden om social ulighed i sundhed til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere sundhedsfremmende og forebyggende indsatser hos særlige og/eller udsatte grupper.
4. Eleven kan anvende viden om særlige behov hos grupper af borgere, fx borgere med demens og deres pårørende, borgere med misbrugsproblemer eller borgere der er ensomhedstruede til at tage initiativ til at koordinere den tværprofessionelle indsats.
5. Eleven kan anvende viden om forandringsstrategier, samskabelse og netværkets betydning til at igangsætte og vedligeholde aktiviteter, der forebygger ensomhed, marginalisering og stigmatisering.

16396 Borgerens behov for akut socialpsykiatrisk indsats

Bedømmelse: Bestået/Ikke bestået

Præstationsstandard: Avanceret niveau

Varighed: 1 uge

1. Eleven kan anvende viden om de psykiske sygdomme til selvstændigt at identificere fysiske, psykiske og sociale tegn og symptomer på akut opstået forværring af psykiske sygdomme og igangsætte relevante handlinger.
2. Eleven kan anvende viden om den akutte forværring af psykisk sygdom til at samarbejde med borgeren, fx borgeren som ikke har taget sin medicin, borgeren med misbrug, borgeren med tilstødende somatisk sygdom, samt borgeren der indgår i retspsykiatrisk behandling, og til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje med udgangspunkt i borgerens behov.
3. Eleven kan anvende viden om psykiske sygdomme, multisygdom og misbrug og betydningen af gensidige påvirkninger, til i et tværprofessionelt samarbejde at deltage i forebyggelse af akutte socialpsykiatriske forværringer.
4. Eleven kan anvende viden om kulturforskelle til at vælge en målrettet kommunikation og sygepleje ved akut forværring i borgerens psykiske sygdom.
5. Eleven kan anvende viden om magtanvendelse, tvang og mindsteindgrebsprincippet til at handle i overensstemmelse med gældende lovgivning og inden for eget kompetenceområde i den akutte indsats for at sikre borgerens retssikkerhed.

16399 Smertelindring ved fysisk og/eller psykisk lidelse

Bedømmelse: Bestået/Ikke bestået

Præstationsstandard: Avanceret niveau

Varighed: 2 uger

1. Eleven kan anvende viden om nonfarmakologisk smertebehandling til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere palliativ pleje og rehabilitering til borgere/patienter, herunder psykisk smertebehandling samt mestring af akutte og kroniske smerter.
2. Eleven kan anvende viden om farmakologisk smertebehandling, herunder analgetika, antipsykotika, antiepileptika og antidepressiva til borgere/patienter i et palliativt forløb til at observere virkning, bivirkning, interaktioner og kontraindikationer og forebygge komplikationer.
3. Eleven kan anvende viden om WHO's smertetrappe, relevante smerteteorier og metoder til at indsamle data om borgerens/patientens selvvaluerede smerteintensitet og tage initiativ til smertelindrende behandling i den palliative indsats.
4. Eleven kan anvende viden om fysisk, psykisk, social og åndelig smerte samt gældende lovgivning og instrukser til at indgå i det tværprofessionelle samarbejde om smertelindring.
5. Eleven kan anvende viden om den tidlige, sene og terminale fase af det palliative forløb til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere smertelindrende sygepleje til borgeren/patienten.
6. Eleven kan anvende viden om smerteudtryk til at vælge en målrettet kommunikation og sygepleje i samarbejdet med borgeren/patienten og pårørende i det palliative forløb.
7. Eleven kan anvende viden om netværk og tilbud i patientforeninger til borgeren/patienten i palliative forløb og deres pårørende.

16424 SOSU-ass. rolle v/indlæggelse af borger m/demens

Bedømmelse: Bestået/Ikke bestået

Præstationsstandard: Avanceret niveau

Varighed: 1 uge

1. Eleven kan anvende viden om kognitive forstyrrelser, symptomer og adfærd samt miljøskiftes betydning hos borgere med demens til selvstændigt at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje- og omsorgsopgaver i forbindelse med indlæggelse af borgere med demens.
2. Eleven kan anvende viden om udvikling af demenssygdomme til at vejlede kollegaer og skabe forståelse for borgerens særlige situation i indlæggelsesforløbet med henblik på at understøtte integriteten hos borgere med demens.
3. Eleven kan anvende viden om demenssygdomme til at understøtte og aflaste de pårørende, så de kan indgå som ressource i forbindelse med indlæggelse af borgere med demens.
4. Eleven kan anvende viden om tværprofessionelle og tværsektorielle sammenhænge, herunder nødvendige data og dokumentation, til at varetage opgaver i relation til udskrivningsforløbet.
5. Eleven kan anvende viden om sundhedspædagogiske tilgange, professionel kommunikation og konflikthåndtering til at håndtere udadreagerende adfærd og nedbringe magtanvendelse hos den indlagte borger/patient med demens.

16448 Borgeren med fysisk og/eller psykisk handicap

Bedømmelse: Bestået/Ikke bestået

Præstationsstandard: Avanceret niveau

Varighed: 2 uger

1. Eleven kan anvende viden om grundlæggende behov og sygeplejefaglige problemer, foranlediget af fysiske og psykiske handicaps, til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere pleje- og omsorgsopgaver til borgere med fysisk- og psykisk funktionsnedsættelse i det specialiserede socialområde.
2. Eleven kan anvende viden om faktorer, der har betydning for funktionsevnen, herunder aldersbetinget funktionsnedsættelse til at igangsætte forebyggende og rehabiliterende aktiviteter i pleje- og omsorgsarbejdet til borgeren med fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse.
3. Eleven kan anvende viden om udviklingsforstyrrelser og funktionsnedsættelser til at arbejde ressourceorienteret med borgeren, herunder inddrage relevant velfærdsteknologi.
4. Eleven kan anvende viden om pædagogisk observation som redskab i det tværprofessionelle samarbejde til at kunne dokumentere borgernes funktionsniveau og udvikling.
5. Eleven kan indgå i en ligeværdig dialog med borgeren, der skal leve sit dagligliv på et bosted, herunder understøtte borgeren i at nå egne mål og styrke borgerens oplevede livskvalitet
6. Eleven kan anvende viden om grundlæggende behov for seksualitet, intimitet og nærhed til at indgå i en professionel dialog med borgeren om seksualitet.

16418 Sygeplejefaglig fordybelse og faglig udvikling

Bedømmelse: Bestået/Ikke bestået

Præstationsstandard: Avanceret niveau

Varighed: 2 uger

1. Eleven kan anvende viden om forskellige videnskabssteoretiske tilganges syn på sygepleje og betydning for sygeplejehandlinger, til at reflektere og argumentere i forhold til praksis.
2. Eleven kan anvende viden om evidensbaseret praksis i de kliniske retningslinjer til at arbejde efter lokale instrukser, med henblik på at understøtte og udvikle den sygeplejefaglige praksis.
3. Eleven kan anvende viden om metoder og procedurer til at understøtte kvalitet og patientsikkerhed i det tværprofessionelle samarbejde for at vurdere, handle og evaluere på patientens/borgerens sundhedstilstand.
4. Eleven kan anvende viden om moralfilosofi til at forstå betydningen af egne etiske vurderinger.

16449 SOSU-ass. opgaver i forhold til livets afslutning

Bedømmelse: Bestået/Ikke bestået

Præstationsstandard: Avanceret niveau

Varighed: 1 uge

1. Eleven kan anvende viden om social- og sundhedsassistentens kompetenceområde til at igangsætte terminal sygepleje, smertelindring og behandling i samarbejde med tværfaglige samarbejdspartnere.
2. Eleven kan anvende viden om gældende lovgivning og tilbud til borgeren/patienten i det terminale forløb til selvstændigt at vejlede borgeren/patienten og de pårørende inden for de givne rammer.
3. Eleven kan anvende viden om tværprofessionelt samarbejde, herunder palliative teams, visitation til hospice, kommunens sagsbehandlere, vågetjeneste, præst, bedemand og tilbud til efterladte til selvstændigt at medvirke til tværfaglige opgaver ved livets afslutning.
4. Eleven kan anvende viden om tegn på livets afslutning, angst, sorg, eksistentiel krise og åndelig trøst til at varetage psykisk pleje og igangsætte den eksistentielle samtale med borgeren/patienten og de pårørende.
5. Eleven kan anvende viden om kulturforståelse, etik og den værdige død til at tage initiativ til praktisk og psykisk støtte til den døende og de pårørende/efterladte.
6. Eleven kan anvende viden om opgaver i forbindelse med dødsfald til selvstændigt at istandgøre afdøde under hensyntagen til borgerens/patientens kulturelle og religiøse ritualer.